

SAMSUN
İL MİLLÎ EĞİTİM
MÜDÜRLÜĞÜ

MAYIS- 2020

TARİH 9

MAYIS AYI ODAK GRUBU TESTİ

Bu testteki soruları hazırlayan öğretmenler :

Derya Erdem - İkadım Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi

Osman Çolak - Yeşilkent Anadolu Lisesi

Nedim Alper - Garip Zeycan Fen Lisesi

Cihan Zorlu - Ali-Emine Kahveci MTAL

Ali Ceylan - İbrahim Tanrıverdi Sosyal Bilimler Lisesi

SAMSUN
ÖLÇME
DEĞERLENDİRME
MERKEZİ

1. Kronoloji, olayların ne zaman ve hangi sırayla meydana geldiğini araştıran bilim dalıdır. Öğrencilerin kronoloji becerisi olmadan olaylar arasındaki ilişkileri incelemesi veya tarihteki sebep-sonuç ilişkilerini açıklaması mümkün değildir.

Buna göre;

- I. Talas Savaşı
- II. Büyük Selçuklu Devleti'nin kurulması
- III. Türkiye Selçuklu Devleti'nin kurulması
- IV. Malazgirt Savaşı
- V. Pasinler Savaşı
- VI. Büyük Selçuklu Devleti'nin yıkılması

olaylarından hangilerinin yeri değiştirilirse, olayların kronolojisi doğru olur?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) II ve IV
- D) III ve V
- E) IV ve VI

2. İslamiyet'in kabulü sonrasında Orta Asya ve Mısır topraklarında kurulan Türk devletleri ve hâkimiyet süreçleri şöyledir:

- I. Karahanlılar : 840 – 1212
- II. Gazneliler : 963 – 1187
- III. Selçuklular : 1040 – 1157
- IV. Tolunoğulları: 868 – 905
- V. İhşidiler : 935 – 969

Buna göre aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılamaz?

- A) Gaznelilerle aynı dönemde yaşamayan tek devlet Tolunoğulları'dır.
- B) Orta Asya'daki Türk devletleri içinde siyasi varlığı en uzun süren Karahanlılardır.
- C) Selçuklular, Karahanlılar ve Gaznelilerle aynı dönemde yaşamıştır.
- D) Tolunoğulları ve İhşidilerin siyasi varlıklarının toplamı, Selçuklulardan fazladır.
- E) Tolunoğulları, İhşidilerden daha önce kurulmuştur.

3. Talas Savaşı'yla başlayan Türk-Müslüman yakınlaşması, Türklerin İslamiyet'i tanıma ve kabul etme sürecini hızlandırdı. Türk topluluklarının İslamiyet'e geçişi bir anda ve topluca değil aşamalı olarak farklı tarihlerde gerçekleşti.

Aşağıdaki sebeplerden hangisi Türklerin İslamiyet'e geçişlerinde etkili olmamıştır?

- A) İslam dünyası ile yapılan ticari faaliyetler
- B) Emevilerin mevali politikası izlemesi
- C) Mutasavvıfların, Türk toplulukları arasındaki faaliyetleri
- D) Ribatlar sayesinde kurulan ilişkiler
- E) Halife Ömer bin Abdülaziz döneminde izlenen devlet politikası

4. Büyük Selçuklu Devleti; Maveraünnehir, Horasan ve Anadolu coğrafyasını da içine alan büyük bir Türk İslam devletidir. Bu süreçte; toprak almak, sınırları genişletmek, İslamiyet'i yaymak ve korumak için bir çok devletle savaşmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Büyük Selçuklu Devletinin savaştığı devletlerden biri değildir?

- A) Karahanlılar
- B) Gazneliler
- C) Büveyhoğulları
- D) Samanoğulları
- E) Bizans

5. İlk Türk devletlerinden Gazneliler, Arapçayı resmi dil ilan etmişlerdir. Selçuklular ise resmi yazışmaları Farsça, medreselerdeki eğitimi Arapça yapmışlardır.

Bu açıklamalar dikkate alındığında;

- I. Türkçe'nin gelişimi yavaşlamıştır,
- II. Türkler, Arap ve Fars kültürünün etkisinde kalmıştır,
- III. Türkçe özgünlüğünü korumuştur,
- IV. Diller arasında etkileşim yaşanmıştır

yargılarından hangilerine kesinlikle ulaşılır?

- A) I ve IV
- B) I ve III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve IV

6. Aşağıdakilerden hangisinin Türklerin İslamiyet'i kabul etmelerinde etkili olan, İslam dinine ait bir özellik değildir?

- A) Şamanizm'le benzerlikler göstermesi
- B) Tek tanrılı bir din olması
- C) Gaza ve cihat anlayışının varlığı
- D) Ahiret inancının var olması
- E) Ahlak anlayışının önemli olması

7. Aşağıdaki tabloda İlk Türk Devletleri ile Türk-İslam Devletleri dönemlerine ait bazı kavramlar eşleştirilmiştir.

	İlk Türk Devletleri	Türk-İslam Devletleri
I	Türk cihan hâkimiyeti düşüncesi	Cihat anlayışı
II	Kut anlayışı	Allah'ın nasibi
III	Kağan	Sultan
IV	Kurultay	Halife
V	Töre	Şer'i hukuk

Buna göre, yapılan eşleştirmelerden hangisi doğru değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Kaşgar dilinde yazdığı bu manzum eser, XII. yüzyıla ait eğitici ve öğretici nitelikte bir nasihatnamedir. Allah'a, Hz. Muhammed'e ve dört halifeye övgü ile başlayan eserin amacı, ayet ve hadislerle dayanarak insanlara İslam ahlakını öğretmektir. Eser, insanları mutluluğa ulaştıran şeyin bilgi olduğunu söyleyerek, bilgisiz insanlardan uzak durulmasını tavsiye etmektedir. Ona göre mutluluğa ulaşmak için, bilgili insanları dost edinmeli ve cahillerden uzak durulmalıdır. Bilgi, malı olmayan için bitmeyen bir hazinedir. O hâlde insan yaşadığı sürece bıkmıyıp usanmadan bilgi peşinde koşmalıdır.

Metinde hakkında bazı bilgiler verilen eserin adı ve yazarı aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

- A) Kutadgu Bilig - Ahmet Yesevi
- B) Atabetü'l-Hakayık - Edip Ahmet Yükneki
- C) Divân-ı Hikmet - Edip Ahmet Yükneki
- D) Divânü Lûgatî't-Türk - Kaşgarlı Mahmut
- E) Fütühü'l Buldan - Belazuri

9. Türklerin İslamiyet'i kabul etmeleriyle birlikte hükümdarların hâkimiyet sembollerinde de değişiklikler olmuştur.

Buna göre;

"Abbasi halifelerinin, Türk hükümdarlarının iktidarını onayladıklarına dair gönderdikleri belge" aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hilat B) Menşur C) Tıraz
D) Hutbe E) Çetr

10. Aşağıdakilerden hangisi, merkezi otoritenin zayıflamasıyla yıkılan Büyük Selçuklu Devleti toprakları üzerinde kurulan devletlerden biri değildir?

- A) Kirman Selçukluları
- B) Suriye Selçukluları
- C) Harezm Selçukluları
- D) Türkiye Selçukluları
- E) Irak ve Horasan Selçukluları

11. İslamiyet'in kabulü Oğuzların sosyal hayatında önemli değişikliklere neden oldu. Diğer İslam devletlerinde olduğu gibi, Oğuzların kurduğu Büyük Selçuklu Devleti'nde de arazilerin gelirleri idarecilere, komutanlara ve askerlere ikta olarak dağıtıldı. Ikta sisteminin işleyebilmesi tarımsal üretimin sürekliliğine ve vergilerin düzenli olarak toplanmasına bağlıydı. Bu durumda önceleri konar-göçer bir hayat süren ve hayvancılıkla uğraşan Oğuzlar, İslamiyet'i kabul ettikten sonra kademeli olarak yerleşik hayata geçmeye ve tarımla uğraşmaya başladı.

Buna göre metinden yararlanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Kullanım hakkı devredilebilen mülkiyet kavramı gelişmeye başladı.
- B) Toprağın önemli olduğu ekonomik düzen gelişmeye başladı.
- C) Devletin vergi kaynakları çeşitlenmeye başladı.
- D) Toprağa bağlı askeri sistem gelişmeye başladı.
- E) Yerleşik yaşamı özendirici devlet politikaları uygulanmaya başladı.

12. Türk-İslam tarihindeki;

- I. Dandanakan (1040)
- II. Pasinler (1048)
- III. Malazgirt (1071)

savaşlarının ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Savaşın taraflardan biri Büyük Selçuklu Devleti'dir.
- B) Anadolu siyasi birliğini sağlamak amaçlanmıştır.
- C) Büyük Selçuklu Devleti'nin kuruluşu tamamlanmıştır.
- D) Hepsinde de savaşılan devlet Bizans İmparatorluğu'dur.
- E) Türklerin Avrupa'ya geçişini kolaylaştırmışlardır.

13. Türk-İslam devletlerinde çeşitli kararların alındığı birçok meclis kurulmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi Türk-İslam devletlerinde görülen meclislerden biri değildir?

- A) Divan-ı Resail
- B) Meclis-i Ali
- C) Divan-ı İnşa
- D) Divan-ı Arz
- E) Divan-ı Vezaret

14. Türk-İslam tarihinde;

- Başkenti, İsfahan'dan Merv şehrine taşıyan,
- Harzem Valisi Atsız'ın isyanını bastıran,
- Sultan-ı azam (büyük sultan) ve İskender-i sani (İkinci İskender) unvanlarını alan,
- Büyük Selçuklu Devleti'ni eski gücüne kavuşturan,
- Karahitaylarla yapılan Katvan Savaşı'nda (1141) yenilen

Selçuklu sultanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sultan Alp Arslan
- B) Sultan Sencer
- C) Sultan Melikşah
- D) Sultan Mehmet Tapar
- E) Sultan Berkjaruk

15. I. Kutadgu Bilig

- II. Divânü Lûgati't-Türk
- III. Atabetü'l-Hakayık
- IV. Divân-ı Hikmet

Yukarıdaki verilen ilk Türk-İslam eserlerinden hangileri içerik ve edebî yönüyle benzerdir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) II, III ve IV

16. Aşağıdaki harita, XI. yüzyılda Büyük Selçuklu Devleti'nin egemenlik alanlarını göstermektedir.

Bu haritadan yararlanarak Büyük Selçuklu Devleti için;

- I. Önemli ticaret yolları üzerinde nüfuz sahibidir,
- II. Üç kıtada hâkimiyet kurmuştur,
- III. İmparatorluk özelliğine sahiptir,
- IV. Farsların yaşadığı alanlar da devletin sınırları içindedir.
- V. Türk coğrafyasına hâkim olmuştur

yargılardan hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) II ve V
- C) I, II ve III
- D) III, IV ve V
- E) I, II, IV ve V

17. Aşağıdakilerden hangisi ilk Türk-İslam devletlerinde hükümdarların kullandığı ünvanlardan biri değildir?

- A) Arslan Karahan
- B) Sultan
- C) Melik
- D) Yuğruş
- E) Bey

18. Büyük Selçuklu Devleti'ne ait;

- I. Dönemin veziri Nizamülmülk'tür,
- II. Gaznelilerle Dandanakan savaşı yapılmıştır,
- III. Hasan Sabbah ve Batınilik faaliyetleri hız kazanmıştır,
- IV. Anadolu'yu almak için Pasinler savaşı yapılmıştır,
- V. Ünlü astronom ve matematikçi Ömer Hayyam bu dönemde yaşamıştır

özelliklerden hangisi Sultan Melikşah dönemine aittir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) I, IV ve V
- D) I, II ve IV
- E) I, III ve V

- 19. Selçuklu sultanları temelde Oğuz töresi denilen Türk geleneklerini korumakla birlikte, devletlerini genel olarak İslam devlet modeline göre teşkilatlandırdılar. Bu amaçla tahta geçtikten sonra Bağdat'taki Abbasi halifesine mektup yazarak, hükümdarlıklarının onaylanmasını istediler. Ayrıca diğer İslam devletlerinde olduğu gibi halifenin verdiği unvanları kullandılar ve kendi adlarına hutbe okutup, para bastırdılar. Selçuklu sultanlarının para, hutbe ve unvanlar dışında başka hâkimiyet sembolleri de vardı. Çetr (şemsiye), otağ (çadır), nevbet (askerî bando takımı) ile tuğ, sancak ve mühür bunların başlıcalarıdır.**

Buna göre, aşağıdaki çıkarımlardan hangisine ulaşamaz?

- A) Kanunların uygulanmasında sadece örfi hukuk kuralları geçerli olmuştur.
- B) Meşruiyetin halife tarafından onaylanması gerektiği
- C) Meşruiyetlerini çeşitli yöntemlerle ilan ettikleri
- D) İslam devlet geleneğine uydukları
- E) Devlet yönetiminde gelenekçi yapıyı devam ettirdikleri

20. Ahmet: "Türklerin İslamiyet'i kabulü dini mimariyi de etkilemiştir. Bu etkilere;

- I. medrese,
 - II. kümbet,
 - III. kervansaray
- eserleri örnek olarak verilebilir"**

Ahmet'in verdiği eser örneklerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

21. Büyük Selçuklu Devletinin;

- I. İlimle uğraşanlar için eğitim kurumları açmak,
- II. Göçebe Türkmenleri yerleşik hayata geçirmek,
- III. Bâtınilikle fikrî alanda mücadele etmek,
- IV. Merkezî otoriteyi kuvvetlendirmek,
- V. Halkın İslamiyet'i doğru biçimde öğrenmesini sağlamak,
- VI. Güçlü bir devlet için ülkedeki refahı arttırmak

gibi faaliyetlerinden hangileri, Nizamiye Medreselerinin kuruluş amaçlarındandır?

- A) I, II ve III
- B) I, II ve VI
- C) I, III ve V
- D) II, III ve IV
- E) IV, V ve VI

22. Büyük Selçuklu Devleti'nin başlıca gelir kaynaklarından olan;

- I. Öşür,
- II. Cizye,
- III. Haraç,
- IV. Gümrük

vergilerinden hangileri, Büyük Selçuklu hakimiyetinde Gayri Müslimlerin de yaşadığını kanıtlamaktadır?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) I, II ve IV
- E) II, III ve IV

TARİH 9 DERSİ TEST 12 CEVAP ANAHTARLARI																						
TEST NO	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
TEST 12	D	D	B	D	C	A	D	B	B	C	E	A	A	B	B	B	D	E	A	C	C	B